

OSWALD VON WOLKENSTEIN

Ha azt lesem...

*Ha azt lesem,
S naphosszat járatom azon az elmém:
Milyen gonosz s mi jó lehet,
Ki él, minden teremtmény –
Hát köztük egy olyat lelek,
Ki mindenek felett jó vagy galád...
Ne véld te sem,
Hogy semmihez sem fogható a sárkány,
Amelyről Szent János beszél,
S nincs randább a föld hátán –
Az elfajzott asszonyszemély
Sem adja annál sorscsapásban alább!
Betörsz oroszlánt, párducot,
Igába fogsz bivalyt,
A rossz nővel, ha megnyuzod,
Se fogsz te bírni majd!
Mégsem szelídül, mégse tér meg,
A széles nagyvilágnak főzne mérget!*

*Gógös, kevély,
Ha tisztelet és hódolat fogadja.
Ha megvetés, úgy háborog,
Mint tenger szörnyü habja.
A rang kopott? a has korog? –
Cudar komizsága nem fogy soha.
Egy nőszemély
Játszotta el az Édent egy faláson,
Nőért maradt aggon s vakon
Matuzsálem meg Sámson,
Dávid király és Salamon
Furfangos nők miatt lett ostoba.
Arisztotelészt, mesterét*

*Lefőzte egy leány,
A bölcs tudása mit se ért:
Más ült nyeregbe ám!
S ki elbukott, sok van soron még:
Hiába volt Sándor nagy, Absolon szép!*

*A beste nő:
Hímes bitókötél, a szívbe lándzsa,
Hamis barát, izgága kéj
Csalóka csillanása.
Elűzte Illést pusztába; mély,
Sötét tömlőben József lenn ragadt.
Keresztelő
Szent Jánosnak is így vágták fejét le.
Wolkensteint is, szegény fejét,
Cselt vetve csalta lépre
S börtönbe egy fehércseléd –
Ezért, hogy lépte olykor ingatag.
Hallgass rám, ifju s vén: kerüld
A szép, de csalfa nőt!
Kívül ragyog, de legbelül
Vad mérgű farka nőtt.
Hanem szolgálj a szende, szép lányt!
Dicsérem őt, mert fénylik, mint a gyémánt!*

Hej, gazduram...

*Hej, gazduram, a hegy levét
Idehordd, idehordd, idehordd!
Megáld az ég, ha raksz elénk
Kupa bort, kupa bort, kupa bort.
Test-lélek ép, amíg belénk
Fut a korty, fut a korty, fut a korty!*

Mariska, légy a kedvesem,
A babám, a babám, a babám!
„Hímzett szütyőt ha vesz nekem
Hamarán, hamarán, hamarán,
S ha nem harap, míg testemen
Matat ám, matat ám, matat ám!”

Janim, táncban nem andalodsz,
Hevesen, sebesen repesel.
De hogyha ily iramba' ropsz,
Elesel, elesel, elesel,
S akkor rögtön likamba, hopsz,
Belesel, belesel, belesel!

Szivünk vidám ritmust dobog.
Vali, fel! Mari, fel! Ani, fel!
Lóss-fuss, üsd-vágd az üstdobot!
Pali, fel! Kari, fel! Jani, fel!
E pártánc fürge, friss dolog.
Hali, hej! Hali, hej! Hali, hej!

Körtánchoz csúszik egy nyelet
Üde must, üde must, üde must.
Henrik, nyomunk még egy menet
Ütemest, ütemest, ütemest?
Jocónk, Lacink se mond nemet
Ugye most, ugye most, ugye most?

Sipirc haza, az asztalon
Lakománk, lakománk, lakománk.
Siess, Konrád, te vadbarom,
Szaporán, szaporán, szaporán!
Ne bámulj, mint a mafla ponty
A vacsorán, a vacsorán, a vacsorán!

Csak ámulok...

Csak ámulok,
 Elherdált kincsüket hányan siratják,
 Míg én csupán az ifjúkort!
 Akkor még nem túrt zablát
 Friss szellemem – kajlán ugort,
 S nem volt hálás a földnek, mert cipel.
 Hogy elmúlok:
 Ezt súgja fej, hát, kéz, láb gyöngesége,
 S mert vétkeztem is oktalan,
 Testem megbüntet érte.
 Ráncos, sápadt vagyok magam,
 Szemem vörös, lábam alig visz el,
 A szív, a nyelv döcög nagyon,
 A jókedvem: sóhaj.
 Reszket, biccen minden tagom,
 S az énekem: „Ó, jaj!”
 Mely suta, reszketeg orrhang
 Lett az a hajdan büszke tenorhang!

Göndör hajam –
 Sűrű tincsekből szőke, vad vihar volt –
 Fénytelen, gyér, szürke lett,
 És benne mennyi tarfolt!
 Rőt ajkam kékszínű, repedt,
 Ezért lehet, hogy kedvesem kerül.
 Csak csonkja van
 Fogamnak, s hogy rágott, az is csak emlék.
 Ha káddal mérném pénzemet,
 Újat mégsem vehetnék.
 Legfeljebb tán a képzelet
 Pótolja – ez fillérbe sem kerül!
 Kihunytak harsány harcaim,
 Ha futnék, sántitok.
 A dal hal gégém porcaim,

*A szusz rajtam kifog.
A hűvös föld testemre les,
Mi gyatra, s megvetésre érdemes.*

*Okulj, fiam:
Ne hencegj, hogyha szép vagy, izmos, délceg,
Magasztaló, boldog dalod
Ajánld inkább az Égnek!
Olyan leszel, mint én vagyok,
S te: én voltam – sajnálat nem segít.
Most már vígan
Élnék Isten kedvére, hosszú böjttel,
Templomba járnék, térdemen –
A vágy hiába tölt el,
A test törődött, vértelen,
Enélkül sem győzi keserveit.
Már négyet látok egy helyett,
Befalazták fülem,
Kicsúfolnak a gyermekek,
S a szép lányok külön.
Belőlem ily bús balga vált –
Isten kegyelme adjon halk halált. Ámen.*

Menj, igyekezz, vidám dal...

*Menj, igyekezz,
Vidám dal, fürge mersszel,
Nyerd el hölgyem kegyét!
„Henrikem ez,
Ki udvarolni egyszer
Végre elémbé lép?”
Hölgyem, velem tán csipkelődik?
„Henzim, attól az Isten őrizz!”
E báj: mi baj!
Egy irgalmas szaváért*

Öné az életem!
„Ily szörnyü jaj!
Reméld, hogy gyors halál ér,
Ha kínod éktelen!”

E test minő
Lángokra gyújt! S aranyból
Kezén e két kapocs?
„Én úrinő
Volnék, s a rang parancsol –
Övem is aranyos.”
Olyan, akár sólymon a pányva!
„Aki, ha bírna, messze szállna?”
Két ökrömet
S birtokom termését adom
Egy csókjáért oda!
„Kit ily szöveg
Szíven nem üt, te, vadkanom,
Nincs is tán oly koca.”

Nem is vitás:
E szőke haj, e hó kezecskék –
Mind kedvesen fogad!
„Ez ugratás,
Akármiben fogadni mernék.
Felteszem két fogad!”
Mit két fogam? Ez prima fogsor!
„Annak, Henz, ki kásába kóstol.”
Ha ily nemes
Hölgyet tucat mást nem kapok,
Magam vízbe ölöm!
„Csuromvizes,
Bósz Henriket ha láthatok,
Részemről az öröm.”

Úrnőm vidám –
Kicsúfol, míg fájón sóhajtok,
A mérgem így megesz.
„Szegény gidám,
Mit tegyek, ha nem kell a sajtod?”

Hiába mért mekegsz?”
Hát elhagyom, ha sajtom papsajt.
„Hatása nincs. Legfeljebb hashajt.”
E gúny s negéd –
Melyről anyám is tudni fog –
Illetlen s nem való!
„Inkább gebéd
Etesd, s bajod annak nyifogd –
Szót ért a ló s a ló!”

E csitri lánytól ugyan...

*E csitri lánytól ugyan mit kapok?
Olyan, mint a tizenkét hónapok!
Kezdetben lehet hideg és fagyott,
Mit se félek – ez a január!
A hó múltán engedni kezd a fagy,
Gondol velem, rám pillant olvatag,
A gyors örömtől óva int az agy:
Még tart a tél, a február!
Virítok, s kedvem máris morc, beteg,
Szerelmem fűt és láztól szenvedek,
Az orvosok csupán legyintenek:
A március még meg nem árt!
Csak nyűg vagyok, vagy drága, jó barát?
Kérdezd a holdnak túlsó oldalát!
Ez április bolondja odalát,
Míg föl-le, mint a kerge, jár!*

*Kibomló szépség, csábító alak,
Akin májusi napsugár a lakk,
Magaménak csak úgy óhajtalak,
Ha téged szintén vonz e juss.
A haj, az ajk, az arc: mind műremek.
Rubinnál tisztább, szebb fényű szemek,*

Tüzekben vágyaim úgy fürdenek,
 Mint rózsákban a június.
 Milyen forrón, milyen buján ledér
 A kéz, a kar, a mell, a szűz-fehér!
 Kezedért, karodért, szűz melledért
 Nyúlok mohón, vad július!
 Ha gyümölcshúsra éhez bús husom,
 Te körte-tested vágyja gusztusom,
 E pompás, nehéz augusztuson
 Ne vess, etess, vérembe juss!

Aztán a fény már nem oly áradó,
 De lassú, lomha, könnyen fáradó,
 Bágyadt, sápadt, opálos már, fakó
 És mélabús: szeptemberi.
 És félni kezdek: szívéből kivet,
 Elhervadt csókot felejtés követ...
 Csak azt remélem: a hajdanvolt hevet
 Októberem tán felleli.
 És lám, ragyog megint: a láza új,
 Hogy melegedni biztos házba bújt,
 Csordultig tölt és újabb nászra gyújt –
 Gazdag, szép nász: novemberi.
 Ölelném még – egyszerre nincs velem,
 Elengedett, köddé lett hirtelen.
 A zord december máris itt terem:
 Éjem-napom nem emberi.

A köd fölött...

A köd fölött
 Győz az azúr
 A mennybolt végtelenjén,
 Pillád mögött
 Szemedbe szúr,

*Te hibátlan teremtmény!
Szép skatula,
Kin makula
Sem fakul, a
Szívem tökéletesnek
Ki úgy kiált,
Hogy kis hibát
Sem fogna rád,
Megtettesült legesleg!
A jajt,
A bajt,
Sok fürge kint,
Ellenem mind mi cselet sző,
Elhajt,
Ki majd
Reám tekint:
Szüzek között az első!*

*Új nap lobog,
Zengnek rigók,
És duzzadó erecskék.
Mind úgy csobog,
Mind úgy csivog,
Hogy Szent Szüzüknek tessék!
E dallam oly
Édes-komoly,
S mégis mosolyg,
Vigaszt ad, lelkeket nyit!
Májusfa, nap,
Virág, patak
Mind dallanak,
Hangjuk fölér a mennyig,
S leül
Felül
A Szűz előtt.
Jámbor Királynő, Krisztust
Ki szült,
Derült,
Víg kedvvel őt
Dicsérje buzgó himnusz!*

A víz, a tűz,
 A föld, a szél,
 Gyémántok csillanása –
 A tiszta Szűz
 Mindenkinél
 Különb, nincs néki mása.
 El nem veszít,
 De óv, segít,
 Szívemben itt
 Övé e halk monostor.
 Húsvét közelg...
 Te tiszta kert,
 Gyógyfűvel telt,
 Őrizz gondtól s gonosztól!
 Eseng
 Fejem
 Lebiccenőn
 Szádhoz, e gyenge sebhez:
 Legyen
 Selyem
 Ajkad erőm –
 Gondolj velem, te kedves!

Benedicite

Áldassanak minden gyümölcsök,
 Étél-ital, bor és kenyér.
 Ő adta, kit hoz ősi törzsök
 Szűz ága
 Világra,
 Kínok közt halt a vétkekért,
 És él ezért örökkön,
 Se vége nincs, se kezdete,
 Háromban-egy, ki önnön
 Testével

Vendégel,
Ha éltünk gyöngé s reszketeg.
Segíts rajtunk, Királyi Asszony!
Kyrie eleison,
Atya, Szentlélek,
És Egyfiad,
Te védj meg,
Ha les ránk ártó indulat,
Óvón te tekints ide!
Ámen. Benedicite.

GYÖREI ZSOLT fordításai

